

27. 8. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Oprávnění policejního orgánu k odemknutí mobilního telefonu nuceným přiložením prstu obviněného

Zajímavé rozhodnutí ke shora uvedené problematice vydal německý Spolkový soudní dvůr 13. března letošního roku ve věci 2 StR 232/24.[1]

Oč ve věci šlo:

Obžalovaný byl v roce 2019 odsouzen za držení dětské pornografie k podmíněnému trestu odnětí svobody. Současně mu byl uložen doživotní zákaz působit jako sociální pracovník nebo sociální pedagog, vychovatel, ošetřovatel dětí a mladistvých.

V roce 2020 se obžalovaný rozhodl, že využije situace uzavření předškolních zařízení v důsledku pandemie Covid-19 a v rozporu s uloženým zákazem činnosti bude činný jako soukromý babysitter. Přes nejrůznější internetové portály reagoval na inzeráty rodičů a byl postupně činný pro nejméně osm rodin. V rámci svého působení pořídil několik fotografií nezletilých, které následně uložil na pevném disku svého počítače.

V souvislosti s podezřením na porušení zákazu činnosti vydal Úřední soud v Kolíně nad Rýnem na základě návrhu státního zastupitelství dne 11. března 2021 příkaz k domovní prohlídce obžalovaného a jeho osobní prohlídce, která měla kromě jiného sloužit i k dohledání mobilních telefonů, neboť bylo dáno podezření, že se právě jejich prostřednictvím přihlašoval na internetové portály, kde byly inzeráty uveřejněné.

Během domovní prohlídky provedené 12. března 2021 našla policie dva mobilní telefony. Protože obžalovaný nebyl ochoten mobilní telefony dobrovolně odemknout, nařídil policejní orgán, že pravý ukazováček obžalovaného bude nuceně přiložen na čtecí senzor mobilního telefonu, aby byl přístroj odemčen. Toto nařízení bylo nuceně provedeno a byl zajištěn obsah mobilních telefonů, kromě jiného i dětská pornografie

V rámci pozdějšího hlavního líčení namítal obhájce obžalovaného, že získání a vyhodnocení těchto důkazů je nezákonné, neboť pro nucené odemknutí pak mobilního telefonu neexistoval právní podklad a provedeným nucením odemknutím byl porušen zákaz sebeobviňování. Ustanovení paragrafu 81b německého trestního řádu nemohlo být podle názoru obhájce podkladem pro nucené odemknutí telefonu.

Toto ustanovení[2] lze přeložit následovně: „*Je-li to nezbytné pro účely provedení trestního řízení nebo pro účely identifikace, mohou i proti jeho vůli být pořizovány podobizny obviněného, snímány jeho otisky prstů a mohou být prováděna měření a podobné úkony.*“

Německý Spolkový soudní dvůr neshledal na postupu policejního orgánu nic závadného. Konstatoval, že získáním přístupu k datům obviněného v telefonu sice dochází k zásahu do soukromí obviněného a jeho práva na informační sebeurčení, nicméně v daném případě se nejedná o zásah nepřípustný, zejména za situace, kdy soudem nařízená prohlídka sloužila právě k nalezení mobilních telefonů.

Nepřípustné a nepřiměřené není ani nucené přiložení prstu na snímač mobilního telefonu za účelem získání přístupu k datům. Přiložení prstu obviněného na snímač mobilního telefonu je odůvodněno ustanovením § 81b odst. 1 věty první německého trestního řádu, podle něho mohou být i proti vůli obviněného snímány otisky prstů, prováděná měření či podobné úkony, je-li to nezbytné pro účely trestního řízení.

Přeložení prstů na snímač mobilního telefonu je v každém případě možné chápat jako „úkon obdobný“ sejmutí otisků prstů. **Nucené odemknutí mobilního telefonu nepředstavuje ani zásah do zákazu sebeobviňování, neboť ten chrání obviněného před aktivní součinností s orgány činnými v trestním řízení, nikoliv však před nuceným strpěním vyšetřovacího úkonu. Nucené přiložení prstu navíc nepředstavuje ani nijak závažnou zátěž.**

Šlo by to u nás?

Zřejmě ano. K výkladu sebeobviňování - a to i konkrétně v souvislosti se snímáním otisků prstů a identifikačními úkony - se opakovaně vyjadřoval i český Ústavní soud. Velmi výstižné shrnutí lze nalézt v nálezu I. ÚS 900/08 ze dne 18. prosince 2008 kde Ústavní soud konstatoval, že:

K otázce nutnosti podrobit se sejmutí daktyloskopických otisků a odběru biologických vzorků, v souvislosti s ochranou práva neobviňovat sám sebe (nemo tenetur se ipsum accusare, nemo tenetur se ipsum prodere - „nikdo není povinen sám sebe obviňovat“), se Ústavní soud v různých souvislostech vyjadřoval již v nálezech sp. zn. II. ÚS 118/01, II. ÚS 255/05, II. ÚS 552/05, III. ÚS 561/04 a nejnověji v nálezu sp. zn. III. ÚS 655/06. Ač stěžovatel porušení tohoto práva věcně nenamítá, považuje Ústavní soud za nezbytné v této souvislosti uvést, že existují dvě skupiny trestněprocesních úkonů, z nichž jedna je charakterizována aktivitou obviněného, k nimž obviněný nesmí být pod hrozbou sankce donucován, zatímco druhá zahrnuje úkony, jichž je obviněný pouze pasivním objektem a k jejichž strpění jej lze zákonnými prostředky přinutit, jako je sejmutí otisků prstů a odběr biologických vzorků. Rozlišujícím kritériem je právě míra požadované aktivní součinnosti obviněného. Zatímco k první skupině úkonů, vyžadujících součinnost nebo aktivní jednání obviněného, může být obviněný vyzván, nesmí k nim však být donucován, je v případě druhé skupiny úkonů situace opačná a může k nim být donucen (§ 42e odst. 1 zákona o policii).

Ve stanovisku pléna Ústavního soudu Pl.ÚS. 30/10 ze dne 30. 11. 2010 (uveřejněno pod 439/2010 Sb.) Ústavní soud uvedl, že na úkony dle § 114 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v sejmutí pachové stopy, odebrání vzorku vlasů a bukálního stěru, jejichž cílem je získání objektivně existujících důkazů pro forenzní vyšetření a které nevyžadují aktivní jednání obviněného či podezřelého, ale toliko strpění jejich provedení, nelze pohlížet jako na úkony, jimiž by byl obviněný či podezřelý donucován k ústavně nepřípustnému sebeobviňování. K zajištění součinnosti obviněného či podezřelého při opatřování těchto důkazů je tudíž možno užít zákonných donucovacích prostředků.

Rozlišení aktivního konání a nuceného strpění se Ústavní soud věnoval i v souvislosti s prováděním rekognice, kdy v nálezu sp. zn. III. ÚS 528/06 ze dne 11. října 2007 (N 159/47 SbNU 75) Ústavní soud uvedl, že rekognice je úkonem, při němž je obviněný nucen toliko pasivně strpět poznávací proceduru, a to za donucování k sebeobviňování či k sebeusvědčování označit nelze. Proto poznávaná osoba je provedení rekognice povinna strpět.

Naproti tomu v takovém případě, kdy policejní orgán vyzval obviněného v rámci rekognice k hlasovému projevu, došlo k překročení hranice mezi úkonem, při němž je obviněný toliko pasivním objektem vyšetřovacího úkonu, a situací, kdy je obviněný nucen k aktivnímu jednání, jímž se sám může usvědčit. Bylo by v rozporu s právem neobviňovat sám sebe, pokud by pod sankcí pořádkové pokuty měl obviněný být „donucen mluvit“. Policejní orgán tedy v daném případě nepostupoval

správně, když stěžovatele předem nepoučil o jeho právu odmítnout uvedená slova opakovat. Policejní orgán sice může obviněného vyzvat, aby promluvil nebo jinak aktivně jednal, musí jej však poučit, že to může odmítnout; pokud obviněný nebyl takto poučen, je provedená rekognice neúčinným důkazem.

Rovněž tak v rozhodnutí pléna Ústavního soudu ze dne 20. února 2001 sp. zn. Pl. ÚS 29/2000 (nález vyhlášen pod č. [236/2001](#) Sb.) se uvádí:

„Právní možnost zajištění důkazů pro účely řízení kárného (trestního) proti vůli kárně (trestně) obviněného nemůže být chápána jako nezákonné a neústavní donucování obviněných k poskytování důkazu proti sobě samému.

Je nutné odlišovat ústavně zaručené právo nebýt donucován k sebeobvinění, tedy předložit proti sobě důkaz pod donucením, od právní možnosti, kterou má kárná (trestní) moc, opatřovat důkazy i jejich odnětím proti vůli obviněného a v jeho neprospěch.“

„Uzamčení“ telefonu otiskem prstu se tak ani v tuzemských podmínkách rozhodně nejeví zajištění příliš odolné proti snaze orgánu činného v trestním řízení jej překonat.

Překonání Face ID

V jednom díle nejmenovaného seriálu z policejního prostředí zaujala autora scéna, kdy policista v márnici fénem ohřívá obličej oběti vraždy, aby následně pomocí funkce Face ID odemkl její mobilní telefon. Tato scéna již tehdy vedla autora k úvahám, zda by mohl policejní orgán k obdobným způsobem (zřejmě bez použití fénu) postupovat v případě živého, jak by řekl Cimrman „sprostého podezřelého“ či obviněného.

Ve světle shora uvedených principů zřejmě ano, neboť policejní orgán je kromě jiného oprávněn pořizovat fotografie za účelem identifikace, tyto uložit do databáze a zpracovávat. Snímání otisků prstů a přiložení prstu je úkonem podobným, podobně jako zachycení podobizny a) pro účely identifikace nebo b) pro účely překonání uzamčení telefonu.

Jednání policejního orgánu navíc zřejmě bude představovat ještě menší zásah a narušení sféry dotčené osoby, neboť není zapotřebí obviněného k ničemu nutit, dotýkat se ho, překonávat jeho fyzický odpor, kamkoliv nuceně přikládat končetinu či prst, nýbrž stačí podržet telefon proti jeho obličej.

Co dodat závěrem?

Na základě shora uvedených informací si každý čtenář jistě učiní sám závěr o tom, zda resp. jak je to či ono zajištění účinnou překážkou pro získání přístupu do telefonu.

Majitelům iPhone lze snad jen připomenout, že zvoní-li jim na dveře policejní orgán či dobývá-li se do jejich obydli zásahová jednotka a oni nestihnou telefon vypnout, rychlým pětinasobným stisknutím pravého tlačítka se funkce Face ID vypne a telefon lze (mají-li ho zajištěn kódem) odemknout pouze zadáním číselného kódu.

K vydání či sdělení kódu již podezřelého či obviněného nutit nelze, neboť by po něm bylo požadováno aktivní konání směřující k možnému vlastnímu sebeobvinění.

JUDr. Vladimír Jašek, Ph.D., LL.M., MCI Arb

advokát, rozhodce Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře

České republiky
rozhodce zapsaný na listině VIAC, Rakousko

[JAŠEK LEGAL advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Pařížská 67/11
110 00 Praha 1 - Josefov

Tel.: +420 222 317 603

Tel.: +420 222 315 949

e-mail: info@jasek-legal.cz

[1] V originále dostupné např. na [Beschluss des 2. Strafsenats vom 13.3.2025 - 2 StR 232/24 -](#)

[2] V originále: Soweit es für die Zwecke der Durchführung des Strafverfahrens oder für die Zwecke des Erkennungsdienstes notwendig ist, dürfen Lichtbilder und Fingerabdrücke des Beschuldigten auch gegen seinen Willen aufgenommen und Messungen und ähnliche Maßnahmen an ihm vorgenommen werden.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)